

Sygn. akt V ACz 59/21

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział V Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSA Olga Gornowicz-Owczarek

Sędziowie: SA Grzegorz Stojek

SA Aleksandra Janas (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2021 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko J. C., A. C.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 15 stycznia 2021 r., sygn. akt I C 593/19

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek

Sygn. akt V ACz 59/21

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2021 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie na mocy art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., bowiem w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania, tj. 27 sierpnia 2020 r., nie został zgłoszony wniosek o podjęcie postępowania.

Powyższe postanowienie zażaleniem zaskarżyła powódka, domagając się uchylecia zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenia od pozwanych na rzecz powódki od pozwanych solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym, według norm przepisanych. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła obrazę przepisów:

- art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie przepisu, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegające na niepodjęciu przez Sąd zawieszono postępowania, pomimo że powódka pismem nadanym w dniu 24 grudnia 2020 r. (w dniu upływu 3-miesięcznego terminu) wniosła o podjęcie postępowania, wskazując na skuteczne doręczenie pozwu pozwanej J. C. za pośrednictwem komornika sądowego, jak również wskazując adres do doręczeń dla pozwanego A. C., jaki udało jej się ustalić,

- art. 182 § 1 zd. 1 k.p.c. poprzez uznanie, że przy umorzeniu zawieszono postępowanie sąd jest związany prawomocnym postanowieniem i nie bada czy przyczyna wskazana w postanowieniu o zawieszeniu postępowania rzeczywiście istniała,

- art. 180 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i niepodjęcie postępowania z urzędu wobec braku przesłanek uzasadniających zawieszenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do przepisu art. 139¹ § 1 k.p.c. jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. Zgodnie z § 2 wyżej powołanego przepisu powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6.

W niniejszej sprawie Przewodniczący w Sądzie pierwszej instancji zarządzeniem z dnia 21 lutego 2020 r. zawiadomił pełnomocnika powódki, że pozwani nie odebrali odpisów pozwu. Jednocześnie przesłano pełnomocnikowi powódki odpisy pozwu ze zobowiązaniem do ich doręczenia pozwanym za pośrednictwem komornika w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zobowiązania i złożenia do akt potwierdzenia doręczenia, albo zwrócenia odpisów pozwu i wskazania aktualnych adresów pozwanych lub dowodu, że przebywają oni pod adresami wskazanymi w pozwie pod rygorem zawieszenia postępowania po bezskutecznym upływie terminu. Powyższe zobowiązanie doręczono pełnomocnikom powódki w dniu 25 marca 2020 r. i wobec jego niewykonania postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2020 r. Sąd pierwszej instancji zawiesił postępowanie.

Pismem nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 24 grudnia 2020 r. powódka wniosła o podjęcie postępowania. Do pisma dołączyła postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) K. G., wraz z protokołem doręczenia, z których wynika, że pozwany A. C. nie mieszka pod adresem wskazanym w pozwie oraz że ustalono dwa nowe adresy pozwanego. Ponadto powódka przedłożyła postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) G. Z., wraz z protokołem doręczenia i potwierdzeniem odbioru, z których wynika, że drzwi do mieszkania (furtka) dłużniczki J. C. były zamknięte w związku z czym pozostawiono awizo.

W świetle powyższych okoliczności prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji, że postępowanie podlegało umorzeniu na podstawie art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c., bowiem wniosek o podjęcie postępowania złożony został po upływie terminu określonego we wskazanym przepisie, tj. po 27 listopada 2020 r. Podkreślić należy, że zgodnie z powołanym przepisem sąd umarza postępowanie zawieszono z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 6, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu trzech miesięcy od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania. Wbrew stanowisku skarżącej, normatywna treść art. 182 § 1 k.p.c. przemawia za przyjęciem, że termin umorzenia uzależniony jest wyłącznie od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania. Stanowisko powyższe jest utrwalone w judykaturze (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt III UK 18/17; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2015 r., sygn. akt III CSK 171/15).

Jako prawidłowe należy również ocenić wydanie przez Sąd pierwszej instancji postanowienia o zawieszeniu postępowania z uwagi na ziszczenie się przesłanek z art. 177 § 1 pkt 6 w związku z art. 139¹ § 2 k.p.c. Brak było możliwości nadania sprawie dalszego biegu na skutek niewykonania przez powódkę zarządzenia z dnia 21 lutego 2020

r., wydanego na podstawie art. 139¹ k.p.c. Odnosząc się do podnoszonych w zażaleniu zarzutów zauważyć należy, że zawieszenie postępowania było następstwem ponad pięciomiesięcznej bezczynności powódki, którą zobowiązano do doręczenia pozwanym odpisów pozwu za pośrednictwem komornika. Nie sposób zatem przyjąć – w ślad za skarżącą – że ośmiomiesięczny okres (licząc od daty doręczenia powódce zobowiązania do daty, w której upłynął termin do złożenia wniosku o podjęcie postępowania) był niewystarczający do dokonania doręczenia odpisów pozwu pozwanym za pośrednictwem komornika, albo podjęcia czynności zmierzających do ustalenia aktualnego adresu pozwanych lub uzyskania dowodu, że pozwani przebywają pod adresami wskazanymi w pozwie.

Nie zasługuje na uwzględnienie również argumentacja pozwanej, jakoby wykazała, że wskazany w pozwie adres pozwanej J. C. był jej rzeczywistym adresem zamieszkania. Zgodnie z art. 139¹ § 2 k.p.c. powód w wykonaniu nałożonego na niego zobowiązania powinien złożyć do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwrócić pismo i wskazać aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Wynikające z § 2 tego przepisu „potwierdzenie doręczenia” pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika lub „dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie” podlega regułom dowodzenia zawartym w art. 227 i następnym k.p.c., a także ciężarowi dowodów zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., przy uwzględnieniu oceny przez Sąd przedstawionych dowodów według reguł wynikających z art. 233 k.p.c.

Regulacje w przedmiocie doręczenia za pośrednictwem komornika zawarte są w art. 3a ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 850). Zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu jeżeli adresata nie zastano przy próbie doręczenia, komornik ustala, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem. W tym celu komornik może żądać niezbędnych informacji od podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 13 k.p.c. pod rygorem przewidzianym w art. 762 k.p.c. Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu, do którego przepis art. 809 k.p.c. stosuje się odpowiednio. Stosownie do ust. 3 niniejszego przepisu jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. Jeżeli pod wskazanym adresem zastano dorosłego domownika adresata, o możliwości odbioru pisma poucza się dodatkowo tego domownika. W przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru pisma, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu tego terminu, a komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach oraz o dacie doręczenia. Art. 3a ust. 4 ustawy o komornikach sądowych stanowi, że jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach. To samo dotyczy przypadku, gdy komornikowi mimo podjęcia wymaganych czynności nie udało się ustalić, czy adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, komornik udziela podmiotowi zlecającemu informacji o dokonanych ustaleniach przez nadesłanie kopii protokołu (ust. 5).

Ustawodawca umieścił w przepisach ustawy o komornikach sądowych domniemanie odbioru pisma doręczanego w trybie przewidzianym w art. 139¹ § 2 k.p.c. w ostatnim dniu czternastodniowego terminu, warunkując to domniemanie uprzednim ustaleniem przez komornika, że adresat zamieszkuje pod podanym adresem.

W realiach niniejszej sprawy nie można wywieść podstaw do takiego ustalenia w odniesieniu do pozwanej J. C., na podstawie z protokołu z czynności dokonanych w dniu 4 sierpnia 2020 r. (k. 103) oraz postanowienia z dnia 1 października 2020 r. (k. 102). Dokumenty te wskazują, że Komornik dokonujący czynności przyjął, że miała miejsce sytuacja, o której mowa w art. 3a ust. 3 zd. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych, a zatem, że wobec ustalenia, że pozwana zamieszkuje pod wskazanym adresem – zachodzą podstawy do pozostawienia w jej skrzynce pocztowej zawiadomienia o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem. Powyższe ustalenie o zamieszkaniu pozwanej dokonane Komornika opierało się na ujawnionym w uzasadnieniu postanowienia z 1 października 2020 r. (k. 102) ustaleniu, że Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w (...) oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych dysponują takim samym adresem pozwanej.

Tego rodzaju ustalenie podlega weryfikacji przez sąd. W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw faktycznych do uznania, że pozwana rzeczywiście zamieszkuje pod wyżej wskazanym adresem. Informacja z wyżej wskazanych instytucji o zgłoszeniu powyższego adresu przez pozwaną, nie jest przekonującym dowodem na okoliczność faktycznego przebywania przez pozwaną obecnie pod tym adresem i sama nie może o tym fakcie przesądzać. Zaznaczenia wymaga, że z protokołu z dnia 4 sierpnia 2020 r. wynika, że komornik nie zastał pozwanej pod wskazanym adresem. Brak jest informacji czy dokonywano ustaleń czy pozwana rzeczywiście tam przebywa np. wśród sąsiadów. Powyższe uzasadnia stwierdzenie, że powódka nie dostarczyła potwierdzenia doręczenia przez komornika, o którym mowa w art. 139¹ § 1 k.p.c., ani dowodu, że pozwana pod wskazanym adresem przebywa.

Zaskarżone postanowienie odpowiada zatem prawu.

W konsekwencji wniesione zażalenie, jako bezzasadne, podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 3 k.p.c.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Grzegorz Stojek